

КІЛЬКІСНІ ОСОБЛИВОСТІ ПАТОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ТКАНИНАХ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА ТА ЇХ ЗАЛЕЖНОСТІ ПРИ ІШЕМІЧНОМУ ОСТЕОНЕКРОЗІ ПІВМІСЯЦЕВОЇ КІСТКИ ЗАП'ЯСТКА (ХВОРОБИ КІНБЕКА)

Григоровський В.В., Страфун С.С., Тимошенко С.В.

ДУ "Інститут травматології та ортопедії НАМН України", м. Київ, Україна

Метою нашого дослідження було: встановити патоморфологічні зміни у тканинах кистьового суглоба, які спостерігаються за хвороби Кінбека (ІОНПК) та призводять до остеоартрозу кистьового суглоба, а також частоти зустрічальності та кореляцію певних ступенів вираженості окремих патологічних змін у динаміці формування остеоартрозу кульшового суглоба (ОАКС) як наслідку ІОНПК.

Матеріал та методи дослідження. Матеріалом дослідження послужили клінічні дані та фрагменти тканин зап'ястка, що були хірургічно видалені за показаннями у 20 хворих на ІОНПК. Серед видалених тканин були: півмісяцева, човноподібна, тригранна, трапеція, трапецієвидна кістки, капсула суглоба, проте у кожному випадку склад резектованих та досліджуваних тканин варіював. Для гістологічного дослідження вилучені фрагменти звичайно використовували цілком, далі не подрібнюючи, з них, із максимальним збереженням топографії, вирізали фрагменти для гістологічної обробки. Проводили частотний аналіз зустрічальності певних патологічних змін, а також – кореляційний аналіз з обрахуванням коефіцієнта асоціації, його знаку та ступеня вірогідності.

Результати. Найсуттєвіші патологічні зміни визначалися у кістках, де виникли осередки ішемічного остеомерулярного некрозу, проте в жодному випадку не зареєстроване тотальне ураження втягнутої у процес півмісяцевої або якоїсь іншої кістки зап'ястка. У спонгіозі півмісяцевої кістки визначався осередок некрозу кісткового мозку та кісткової тканини, що межував безпосередньо з хрящовою тканиною глибокої зони СХ. Пластинчаста кісткова тканина спонгіози в цьому осередку була повністю некротизована, остецити – у стані каріолізу (частіше) та каріопікнозу, у кістковомозкових порожнинах та судинних каналах кісткової тканини містилися скупчення некротичних мас, геморагії. Перифокально до осередку некрозу кісткового мозку, між некротизованими перекладками спонгіози розташовувалася зона організації, побудована з незрілої гіперцелюлярної волокнистої сполучної тканини. В цій зоні містилися розширені резорбційні порожнини, а на поверхні некротизованих перекладок визначалися нашарування новоутвореної вітальної кісткової тканини. Подекуди резорбційні порожнини включали не тільки некротизовану кісткову тканину, але й ділянки глибокої зони мінералізованого СХ: в цих місцях створювалися передумови для поступового відшарування СХ. Навіть на ділянках, що безпосередньо прилягали до некротизованої субхондріальної кісткової тканини, СХ зберігав звичайну структуру та вітальність хондроцитів, гістологічні властивості хрящового матриксу у більшості місць були збережені, морфологічні зміни відповідали гістологічній картині ОА 1 ст.

Висновки. Ішемічний остеомерулярний некроз півмісяцевої кістки зап'ястка характеризується наявністю персистивних осередків остеомерулярного некрозу з перифокальною зоною організації та перебудови кісткової тканини. У кістках, де розвинувся ішемічний остеомерулярний некроз, а також у суміжних кістках зап'ястка суглобовий хрящ залишається вітальним, проте піддається дистрофічно-деструктивним змінам, які відповідають 1-2 ст. остеоартрозу. У переважній більшості хворих на ІОНПК ураження кісток зап'ястка поєднується з неспецифічним синовітом кистьового суглоба низького або середнього (частіше) ступеня активності, наслідком якого є, зокрема, фіброзування шарів суглобової капсули. Між показниками ступеня вираженості ОА у кістках зап'ястка, суміжних до ураженої на ІОНПК, та активності синовіту, а також – між вираженістю гіпертрофії–гіперплазії синовіального шару та активності синовіту – існують вірогідні позитивні кореляційні залежності середньої сили.